

L $\frac{61}{521}$

Kà

atradinatees

no

Smehķeschanas

?

No

O. Döbbelina.

Maksá 25 kap.

J. B. Krumiņa
apgaudibá.

L $\frac{61}{521}$ dubl.
L
61

Kà atradinatees

no

fmehkeichanas?

No

O. Döbbelina.

Tulkojis A. G.

Э. В. Крумина аргадібá.

L-4
dubl.

Vija Lāča Latv. PSR
VALSTS BIBLIOTĒKA

~~76~~ 1.557

0310022649

Drukāts J. Kruhmina drukatavā,
Rīgā, Gumorova ielā Nr. 44.

I. Smehfeschanas psichologija un estetika.

Pee eeraduma, kas mums pahrgahjis pilnigi meesās un ašinīs mehs ta sewis nemas newaižajam par to mehri un zelschanos. „Tas ir taisni eeradums“, runā un ar to apdrošinas pret wišeem nepatihlameem jautajumeem un aifrahdiijumeem — un smehlē tahkaki! Un tā pee wezeem, tā ari jauneem: jahlot ar tšhetrpadsmit waj peežpadsmit gadeem, bet daschreis daudz agrafi, smehfeschana tilai tapehž daschreis til stipri isplatiņusēs, ka wejee to dara un tas ir „wihriščhigi“, bet til lihds lahds ir kluwis negehlīgā nilotina walgos, tā ari wairs no tā neteek wakā. Un tillihds smehfeschana ir palikuse par meesigu wajadsibu un kermens wairs bej ta newar istikt, kad winščh wairs nedabū baudit nilotinu, smehtetajs, smehlē few pašam par spihiti un firgst meesigi un garigi, newaredams kluht wakā no šawa eemihlotā netikuma. Wina organisus tagad praša pehž zigareem waj zigaretēm, winščh apgalwo un tam ir ar piluigi taisniba: netikumigais eeradums neatrod nekahda atwainojuma, tas šahojā meesu un garu.

Bezi un stipri eesatnojuščhees eeradumi, es šaku, mehds peemist latram žilwekam,

neraugotees uš wina wehleſchanos un mehrki. Daſchs labs no mehrenaſeem rakſtureem nedomà padomat paſak ſawam ſaldajam ſmehleſchanas eeradumam. Bet ja mehſ ſew nopeetni waizati: waj ſmehleſchanai ir kaħds mehrkis? Un kaħds?

Es uš to wiſu tuhlin atbildeſchu. Daſchs labs warbuht atbildes, ka tas winam noder garlaižibas iſklaideſchanai, kurpreti žiti atkal teiks, ka ſmehleſchana padara omuligu winu weentulibu, ka ta leel ſtrahdat dſihwafi winu ſantaſijai. Ari waretu ſajit, ka ſabee-dribà ſmehleſchana eeroſina dſihwakas walodas. Rats mahjas tehws luhds ſawu draugu, ſarimu eeroſinaſchanas deħt, ar wiſlaiſnaſo ſeju, ušmehket kaħdu no wina žigareem (ſinams ar papira ſtrihpinu apfahrt) waj kaħdu iħtu „kreewu“. Pee karojoſcham indijaneeſchu žiltim tiſa darits tapat, eenaidigeem wadoneem kopà ſanaħlot, kuri bija ſalaſijuſchees meera noſlehgſchanas deħt, lai kuhpoſchu „meera piħpi“ ſneegtu no rokas roka, waj labaki no mutes mutē. Eħis eeradums atgahdina firmo laiku ſapultſchu dſehreemu tajàs ſemēs, kur tabakas wehl nepaſina.

Lihds ar žiwiliſajiju ir tabakas ſmehleſchanas tehnika paſaulē ari uš preekſchu gaħjuſe. Miħti, kuri agrati tiſa leetoti, leelas un neweiklas koka piħpes, waj weenkahričas koka truhbinas, tagad naw wairs modē. Tagad teel leetoti maſak primitiwi un weenkahriči ſmehleſchanas daikti, daſchada weida

glichtas pihpes, tad glihti zigari un wehl glichtakas zigaretēs, kuras šawu daschado wišai glihto formu deht koti eeženitas.

Bet ja nu mehs wehl noštahdam zigareem un pihpem blakus wīnu jaunakos braklus. Ušmanigs nowehrotajs šin no formas, kura tabaka teel eepildita, kašdu šlehdseenu par to rakšuru ihsti war taišit: šaki man, šo tu šmehkē un es tew teišču, kas tu eši.

Mahžitajs, šewišchi lauku mahžitajs, šuhj wišmiškaki šawu garo pihipi, kas iškatas wišai tewišchi. Ari študenti, masakais agrakos laikos, ir rakšturigi pee ta peeturejušchees, un modernais Alma mater dehls tā riškojas wairak tradijijas, nekā ehrtas leetoschanas deht šawā istabā. Žuhrneeki, tā ari wišpahrigi juhrneeku tauta angli, šmehkē weenigi šawas pihpes, no kuram tee ne wehtrā, ne leetū nešchiras. Meschkungs un semkopiš šmehkē ihšu un pušnošlehgtu, kas nemet tā tā wakejee zigari wehja dširkšteles. Leelu, preekššihniigu žigaru ar raibu papira lentiti aplahrt, kuhpina bagati muišchas ihpašchneeki un augštaks kara eerednis. Šairi šmarschojošchos žigaretēs atkal atšpirdšina širdiš jautrajai un weegšprahšigai un išdšihwes kašrai jaunibai. Masas un glihtas žigaretēs teel ari no muhšu dahmam šmehketas. Gewehrojamaš austrunneeks šawā karštaja klimatā atkal šihšch wehšus tabakas duhmus iš uhdens pihpes.

Pee smehketajeem ir wiſai ſtingri no-
teitti tipi. Dur ir wiſpirms ſmehket
eeſahzeji, kureem ir augſtakà wehle-
ſchanàs kluht wihriſchligeem, lai waretu tapat
là peeauguſchee iſpuhſt zaur nahſim tabalas
duhmus gairà: tas padara neiſſakamu preeku
jaunai ſirdij, wiſch noeet nomakus un aif-
dedſina tehwa waj ontukà atſtahto zigaru,
lai tuhlin pehjtam iſbauditu wiſnepatihkamàs
juhſas — aſaras winam pluhſt iſ azim,
wiſch brehhdams apſlehpjàs lahda atſtahta
lakta un iſbauda pirmo grehkos friſchanu.
Bet tamdeht ne maſaki wiſch ar nahwes
bailem atfahrto ſawu bailigo eſperimentu
tiſ ilgi, kamehr ſtalti ar zigaru mutè war
ſmehketaju rindàs eeſtahteos. Pa wiſam zits
ir ar weentulibu: winam patihlas wiſlabaki
ſawu zigaru weenam paſcham kuhpinat.
Wiſlabaki ir paſihſtams tau pigais ſmeh-
ketajs, wiſch nogreech ſawam zigaram
maſu galinu un to iſſmehkè lihds pat galam.
Winam preti ir noſtahdams nerwojais
ſmehketajs, kurſch ſtrauji ſamekè zigaru,
to ſibenahtri aifdedſina un tà là iſbadojeos
eewel pahris dſikus garus wiljeenos. Ar to
ir wina praſiba pilnigi apmeerinata, un
wiſch paſchulail aifſmehketo zigaru atkal
nomet pee malas. Wiſch ſmehkè wiſpahrigi
laidu wehra neleekot.

Wiſnepatihkamà parahdiba ir paſta h-
wigais ſmehketajs. Wiſch ſmehkè
paſtahwigi, iſtabà un ahra, ſehdot, ejot un
brauzot. Wiſch leeto zigaru, ja zigaretè ir

pahrati mafs kvantums tabakas. Nekad winſch „pukiti“ neislaidis no mutes. Rahri winſch ſich no mutē efoſcha zigara wilzeenu pehz wilzeena. Tas winam pilnigi ir weena alga, kahdu ſahli winſch ſnehkē, wina garſcha ir pilnigi notrulinata. Ari wina ziti prahti ir jaur nikotina welnu wiſai daudſ zeetuſchi. Nejaufakā giſts tam daudſ neko nekaitē. Wina pirſti ir nikotina dſelteni, winu ſobt tapat, mati, bahrda un wiſas wina drehbes oſch pehz tabakas.

Baſiſtami ir kahdi „nikotina on-
ku ſi“, kuri nemaſ newar iſtikt beſ zigara;
tee ir tahdi, preeſch kureem ſnehkeſchana ir
apmeerinatajs un mehles fairinatajs lihdsellis.
Beſ zigara tee nowiſt un nobahl kà augi
beſ ſlapjuma. Wini tura zigaru ſlahbi mutes
ſtuhrī un tilai pawer luhpas, lai iſlaiſtu
maſu duhmu mahkoniti. Reifam ari uſleefmo
maſa uguntina, bet wini to nemaſ ne-eeuweh-
rodami ſuhz ſawu giſti — tabaku.

Simpatifkalkais ir lukſus ſnehke-
t a j s, kam ſnehkeſchana dara preeku;
winſch ir leetpratejs un riſkojas wiſai no-
teikti. Winſch kà apſinigs zilweks, ſm:hkē,
tilai ſinamos gadijumios un tad ari tilai
zigarus waj zigaretes. Winam ir par ſawu
tabaku ſawi perſonigi uſſkati un tai ir ſawa
noteikta kultura. Zigaretē winam ir wiraſ
kà atſpirdſinaſchanās lihdsellis, zigarus winſch
leeto tad, kad gruhās un weentulās ſtundās
nododās ſapnoſchanai. Tas ir tas genijs,

kas winam eedwesch domas un idejas, zigaru smehkeschana winam ir ismeklets parfims. Un ja winsch ir mahkslineeks, tad zigara smehkeschana winam eedwesch daudf inspi-razijas un sensazijas.

Wispahrigi kriht azis gara ita h-wofla smehketajs, kusch peh3 apstahkeem, gan smehke schahdu zigaru, gan tahdu zigareti. Smagaku zigaru peh3 ehshanas, weeglaku zigareti no rihta un wideji stipru pee darba; labu zigareti pee brofastim un five o' cloc un wispahrigi pee tehjas un weegleem dsehreeneem. Daschs tehjas dsehrajs pee sawas tehjas newar nema3 istikt bef zigaretes. Scheem smehketajeem smehkeschana ir sporti, ziteem ta ir atkal ka augsta „mahksla“, daschadus rinkus gaisa ispuhst. Smehketaji ar scho „mahksla“ wehl naw eedomajuschees eedshwotees. Smehketajeem wirtuoseem ir jau bijis eespehjams beeschi usstahtees uf wariete skatuwem. Warbuht weens un otrs no lastajeem buhs dsirdejis par plajchi pasihstamo „prinzi nikotinu“, kas dewindes-mito gadu schkuma Berlines seemas dahrsa ar 2000 marku mehneschalgas katru wakaru uf skatuwes ispuhta gaisa filus duhnu mah-sonus.

* * *

Smehkeschana teel usluhkota par kaut lo wispahrigi wihrischfigu; agraki ta see-weetem direkti bija aisleegta. Tagad jau ir sen wijs gluschi zitadi, un kad ari tagad

wesl naw wispahrigs paradums feeweetem smehket, tomehr leelpilsehtas beeschi ween dabu redset, ka damas sabeedribâ kofeti smehke mafas, glihtas zigaretas. No estetiska redses stahwoła tur naw ko preti runat, bet neglihti un reebigi ir tas, ka damas smehkeschanu padara par eeradumu un tad zaur pastahwigu tabakas smaku katru smalkaku degunu apwaino, aisweenu wairaf uf smehketaju wihreeschu pusi swerotees un stipri pehz pihpes teejotees.

Megaufigs smehketajs ir wispahrigi katrà jinâ nepatihkams. Wina tuwako azim un deguneem ir pastahwigi jazeesch no wina. Slikta gihmja krahša, dselteni pirksti un bruhndselteni sobi norahda uf wina kauno netikummu. Bahraf stiprà smaka no wina mutes, tapat ka wina uf nerweem krisdamâ, drehbju smaka to padara wina tuwakeem nepajeeschamu. Wes tam winam ir paradums tabakas pelnus wisur isbahrstit un zigaru galus un zigaretu mundschikus wisapfahrt ismehtat. Pee wezeem smehketajeem, kuri wisu muhschu naw zigaru no mutes isnehmushi, ir mutes faktis nepatihkami schkihbi schscheebts, kas muti dara wisai neglihtu lihds ar seju.

Wes tam notrullinateem smehketajeem naw wairs nefahdas atminas spehjas. Ari mehrenee smehketaji nemaf nesin, zil daudstikai weens pats deenâ issmehkets zigars pateesibâ kaitè, ka zaur to teef atnemta katra oshanas un garshas spehja un ka ari wina

halss wairs nekān spilgti un glihti. Stipri
šmeķetāji wehlaķos gados beēšči ween šlīmo
ar stipru rihķles kataru. Štabas atmosfēra,
kurā īfdeenas, tad ari mašā mehŗā teēf šmeķ-
ķets, ir dašchreīš pat pawīšam neīšzeēšchama.
Šchajās īstabās tabaķas duhmi dara wehķ
ķahdu žitu wīšai nepatīhķamū eēšpaīdu, taš
ir, ķa aīšķarus, gaišķas tapetes un grīhd-
ķegas īhķā laīķā nokwehpina un padara
melnus. Nepeeteēķošči wentīletas šmeķē-
šchanas īstabas dara uš wīšītipraķo šmeķēķetāju
wīšai ķaunu eēšpaīdu, ķewīšķķī leeleē žīgaru
un žīgareķu ķrahķumī. Weenķahrīšči eķšpe-
rīments mums wīšai gaišķī norahda uš
tabaķas šmeķēšchanas ķaitīgumu: wajaga
zeēšči nošķehģtā trauķā žīgarus waj žīgareķes
ušģlabat tīķai ķahdas dīwvas deenas un ķad
pehģ tam īcho trauķu atdarīs, tad no ta
īšplatišēēs tahda šmaķa, ķahdu oķru līhdģīģu
buhs grūhķī atrašt.

Bet ja nu runā par šmeķēšchanas
eģtēķīķu, tad ta ītahdama daudģ augģtāķī par
tabaķas šchnauķšchānu waj aīš luhpās līķšchānu

II. Šmeķēšchāna un tauņība.

„Ķas ķapeīķas negribēs
peēķtaupīt,
Ķas rubķī nekad ne-
dabūs eeraudģīt“.

Ja ķahdam šmeķēķetāķam leēķ preeķšchā,
ģīķ newajādģīģu īšdewumu wīnam žēķas ļaur

šmeķešchānu, tad viņšd pašmeedamees pa-
rausta plejus un par atbildi šaka: „Do neezigo
mašumīnu es meerigi waru peezeest, tee pahris
zigari waj zigaretēs deenā, mani nepadaris
nabagu“. Ar to tad nu ir šchis jantajums
weenreis par wišam reisem isskaidrots, kas ar
šcho atbildi neapmeerinas ir filiistrs un nur-
dona.

Bet druzjin ween pakatpadomajot mums
ta leeta parahdas žitadā gaišmā. Usmetišim
tikai weenu šlatu mušju statistikam, tad
mehs nahšim pee šlehdseena, ka tās pahris
kapeikas, kuras wehl neweenu naw nabagu
padarijušchas, istaiša milšigas sumas. Šchis
pahris kapeikas uštur šunteem tabakas audži-
natajus, tuhštostcheem šabrikantus un mili-
joneem strahdneekus.

Tā tā pehž tabakas ir wišai leeli pee-
prašjumi, un wina teē rafchota plaščos
apnehros, tad walstis to isleeto tā teizamu
eenehmumu awotu apkraujot ar neteešcheem
nodokleem wisangstakā šahrtā. Tā Veelbri-
tānija eenehma 90-to gadu šahkumā uš
tabakas nodokleem 200 milijonu marķu augstu
sumu, apmehram 5, 30 marķas uš katra
eemihtneeka galwas rehlinot. Wisangstakee
eenehmumi no wišam walstim uš tabakas ir
bijušchi Franžijā. Tāpehž tad ir ari no šwara
labi pahrlitt, žil stipri šche šmeķešchana gadu
no gada isplahtas. Dihras peknas uš tabakas
nodokleem bija 1817 g. 28 miljonu marķu,
1864 g. 154 miljoni marķu un 1892 g.

252 miljonu marku, t. i. 6, 55 markas uš katra eemihntneeka rehkinot.

Bet žil tad taš istaiša uš katru atše-wišchtu šabeedribas loželli? Wišch pateefibā isdod katru deenu tilai pahris kapeikas. Domehr šarehkināšim wišus deenas isdewumus kopā. Šmehtetajs, kuruš žewi opmeerina ar 3 kapeiku žigaru weenā reiše, nošmehtēs deenā 5 žigarus. Tas istaiša katru deenu 15 kapeikas, mehnešča laikā 4 rubli 50 kapeikas un gada laikā 54 rubli, nemaš neraugotees uš gadijumeem, ka wišch nošmehtē nešalih-dšinami daudž wairaf. Tad peenemšim kad wišch ar diwdesmito dšihwibas gadu ir eejahjis šmehtet, un tā kà wišch lihds šawai nahwei nodšihwo wehl 40 lihds 50 gadu, tad isnahk, kà wišch par šmehteschanu ir isdewis 2160 lihds 2700 rbl. Tikdaudž tahds šmehtetajs ir isdewis par tabaku šawā muhschā. Tahds kas ir 5 kap. žigaru eeradis šmehtet un patehrē 8 gabalus deenā, isdod mehneši 12 rbl., gada 144 rbl. un pawišam kopā 5760 lihds 7200 rbl. Tikpat daudž ari ismaļšā žigaretu šmehtesšana. Katrs, kas 10 žigaretu à 1½ kap. deenā isšmehtē, nešis tos pušchus upurus ko peemehrā № 1 par žigaru šmehteschanu peewedam un tahds šmehtetajs, kuruš isšmehtē 16 žigaretu à 2½ kap. gabalā deenā, šamallšā par šmehteschanu tikpat dahrgi, kà žigaru šmehtetajs peemehrā № 2.

See aprehkini ir taišiti wišai peefahpigi. Pateefibā isdewumus waretu usštahdit daudž

augstakus. Lai tikai eedomajos tos zigarus un cigaretes, kuras iškafā vaj ilgakā laikā patehrē restoranos un kafejnizās, kur teef wairaf ņmehklets kā mahjās un kur ir eefpehjami nopirktees ņmehķejamo materialu, tad tas naw peeteefkoņchā daudņumā no mahjas lihdfi pānemts.

Likņim wehl beigās wehrā, ka ari ņmehķeņchanas peederumos, par peem. ņpitiņchās, pelnu trauzinos, etwijās u. t. t., gada laikā teef wiņai daudņ naudas eeguldits, tad katris eefstatis, ka pee ņmehķeņchanas neteef galā weenigi ar pahris kapeikam, bet ka ta aprij weņelas ņumas.

III. KapehŶ ņmehķeņchana ir tit breeņmiga?

UŶ ekonomisķeem pamateem katram ņmehķetajam wajaga pahrlēezinatam buht, ka ņmehķeņchanas kahre pehŶ eefpehjas jaaprobefcho. Bet wehl kaunakā gaismā ņmehķeņchana noņtahjas weņelibas ņinā. EŶ negribu uŶņtahtees ar ņihķbirgelisķi radikaleem uŶŶlateem un tabakas katru labo ihpaņhibu nolēegt: mehrena tabakas leetoņchana pee weņeligeem un ņtipreem wiħreeņcheem daudņ neŶo nekaitē; bet japeefihmē, ka ņem apitahķeem, pee tabakas leetoņchanas, tas dara eefpaibu uŶ nerweem, un daŶchi aħrŶti grib ņinat, waj weenmehreja ņmehķeņchana apmeerina nerwus uncum grano salis — ķermenu pret aħrejem

eepaideem nozjetina. Bet tas ari bija wijs, ko wareja drošchi uſſtabdit par labu tabakas ſanitareem eepaideem. Tam preti war ar tabakas grehku rahditajeem peepildit weſelas lapas puſes. Šche peewediſim tika leelakoſ un rupjakoſ nikotina neweſeliguma eepaiduſ.

Rahds wiſai paſihſtamſ medikiſ rakſta:

„Bahrmehriga tabakas leetoſchana atnem mutes, deguna, kalla un riſkles glotu dakas un rada kroniſko kataru. Leela mehrā iſſptauditān ſeekalam ir ruhgta garſcha; taſ zekas zaur ſobu emaljes nodrupſchanu un ſobu ſabojaiſchanoſ. No ſchi nekreetnā tabakas eepaida uſ ſobeem war pee mehrenāſ tabakas leetoſchanāſ iſſfargateſ. ſkunga gtothdina zeeſch tai paſchā laika to paſchu, ko mutes, pee tam ari peemiht ehjtgribaſ truhlumſ. Uſ azim ari wiſa dara ſtipru eepaidu; wiſa rada neſpehjiſbu raudſiteeſ uſ gaiſum. Ari wehlt ſitabā ſinā ſmehleſchana ir kaitiga preekſch azim. Laudim, turi ſmehledani laſa waj rakſta, duhmi ſpeeſchaſ azis un ſabojā aſinu rinkoſchanu azu plakſteenoſ. Bahrmehrigaſ tabakas leetoſchanāſ eepaidſ uſ muſkuleem nerwu ſiſtemu, kā ari ſmadſenem, ſalihdſinot ari mehreni leetotajeem ir daſſchadſ. Neſpehktſ muſkuloſ ſtipri atſauzaſ. Neſpehktſ zekoſ ir gaiſcha leeziba par ſtipru ſmehketaju, kad ari winſch lepojaſ ar ſawu weſelibu. Sahpeſ truoſtoſ ari leezina to paſchu. Atmināſ truhlumſ, kā ari ſtipraſ ſchalkāſ pee maſakāſ ſabiſſchanaſ ari gliuſchi labi norahda uſ tabakas kaitigumu. Ari

garigai darbībai smēhķešchana daudī so nonem no grības un zitas spēhjas ari stipri notrušinas^a.

Bee wiķeem apstahķkeem ņewiškķi ķaitiga smēhķešchana ir jauneem žilweķeem, jo nerwi jaunībā wehl naw deesgan stipri noruhditt! Tapat ari smēhķešchana rada ķrdsķaiti, jo wina nowahjina ķrds ķahrtigu darbību. Wiswairaf žeešch ņewi nikotina eespaida plaušchu ņimneeki, ķureem ņwaiģa un ķihra gaiģa pastahwiģa ee-elpošchana ir nepeeģeešchami wajadģiga; tabakas duħmi rada nepatihķlamu ķlepu un ķaitē elpošchanas organeem, ņewiškķi pee teem, ķuri deenu no deenas feelaku wairuntu žigaru un žigaretu duħmus ķaišch žaur ķawām plaušcham.

Daudģi smēhķetaji ņewi meerina ar ķķaitām iluģijām un tiz, ķa wini ir par stipreem un nelokameem, ļai smēhķešchana wikeem ķaitetu. Veels smēhķetajģ newartģ ar ķawu weģelību ilgi lepotees: agrafi waj wehķaki smēhķetajām wina pašcha netikums atreeģees, un ar gruhtām nerwu ķaitem, organiķķām ķlimibām un newartību wiušch beigs ķawu dģhw:ģģ gaitu.

Ķahdas ir maģ wilģeenos smēhķešchanas ķekas. Uģ ķahdu spēģielu ķaiti te wehl buģģ ķahds ihģģ aģķrahģijums.

Ķašcheem smēhķetajeem ir eeradums, žigaru ķaģihķchķat, tā ķa žigara eģoģchā, nikotinu ķaturoģchā ķula, žigara galā ķakrahdamās nahķ ar muti ķakarā, ķas ari rada ķaģiģtešchanos ar nikotinu. Ķaģģi smēhķetaji atķal

eefmehkè par jaunu ilgi pee malas atliktus zigarus, un ziti to dara no agra rihta ar leelako kahri, nekà eepreefch neehdufchi. Echis eeradums ir stipri kaitigs wefelibas finà. Wispahrigi smehkeshana tukshà duhshà ir katram kungim kaitiga, fewishki no rihta, gara moschumu un konzentrāziju galigi preefch wišas deenas šamaitajot.

Šaunakos laikos zigaretēs par zigareem nem pamāsam pāršwaru. Šhsti labs zigarš ir wišai patihkams, bet ta leetoschana katrā finā prāša meeru un laifu, leetu, kas katram naw azumirkli pee rokas. Ar zigaretēm tas ir zītadi nekà ar zigareem jo tās ispilda šawu ufdewumu daudš ahtraki. Ša smehkeshanai wajaga darit apmeerinoschu eefpaidu, tad zigaretē šchim noluhkam ir ta labakà un aifšneedš šawu mehri. Un taišni eefch tam ir zigaretēs noderīgums. Šās zeenitāji šchahdà zekà ušnem daudš wairak nikotina šawà šermenē, nekà zigarus smehkejot. Šad wehl kriht šwarà zigara apmeerinoschà ihpašchiba pee smehkeshanas, kam preti jastahda daudš leelaks škaitš zigaretu, lai panahktu to pašchu apmeerinājumu, ko smehkejot zigarus. Šas nahk no tam, ka zigaretu tabaka ir daudš weeglaka un maigaka. Šalab ari nem weenu zigaretē pehz otras un dašchreiš smehkè wišu zauru deenu. Šapehz ari naw wairš nemaš ko šchaubitees, ka tas kaitē daudš wairak wefelibai. Šats par šewi glufchi šaprotams, kà zigaretu, tà ari zigaru smehkeshana rada dašchu nedaschadas kaitēs, kà nerwu kaitēs,

meeġa truhkumu, firdsklawwi, loġektu trih-
zeſġhanu un beſ tam wehl daudi un daſġhadu
ġitaſ kaites.

ġif weegli ir ſmeħketajam tiſt par
ſawuſ kaiſlibaſ beſgribaſ wehrġu, tur muuſ
ikdeeniſġkà dſihwè netruhks baġatigu peerah-
diġumu. Wiſai aħtri par breeſmam ſġi
kaiſliba peenemaſ augumà, tà kà nahktonè
ta war atneſt leelu poſtu. Sem ġluſġi no-
teitſteem aſitaħkēem war katraſ ſmeħketajſ
nahkt pee ſpreeduma, pee kaħda ġala winam
ar ſawu eeradumu ir eeſpeħjamaſ noħtuħt.
ġedomajatees tiſ ſmeħketaju, turam ġaotſtaħġ
ſmeħkeſġhana, ka aħrſiſ winam ir pateiġiſ,
ka winiſġ ġlumo ar ġobu augoni waġ ġitu kaut
ko tam liħdſigu, Winſġ kriħt piłnigi ġli-
migà ſtaħwołli, nerwu uſtraufumà, kaħ redſ
kaħdu ſweſġu ġigaru waġ ġigareti ſmeħkeġam
un ee-elpo no tam duħmuſ. Tà katraſ ma-
ſakaiſ neeġiniſġ peewell wina kaħri peħġ
ſmeħkeſġhanaſ. ġadaſ ari, ka winiſġ iſtura
ſawu ġihnu un atmet ſmeħkeſġhanu, beħ ġan
pa leelakai daġai winiſġ kēer peħġ ġigareteſ
un eeſuħġ aſinu ſaġiſteġumu.

Wiġi ſġe peeweſtee ġadiġumi ġirkulè
wiſwairak ſtipru ſmeħketaju ſtarpà, beħ reti
ſtarp maſ ſmeħketajeem. Beħ ari teem wa-
ġaġa apdomatees uſ kaħda ġlidena ġeħa wini
atrodas un ka wini driħſ war paħrweħrſtees
par kaiſliġeem ſmeħketajeem. Beħ taſ miħt
kakra kaiſlibu rakſtura un atkaraġaſ no gribaſ
ſpeħka. Smeħketajſ pamaſam paħreeſ no

masām porzijam uf ašweenu leelakām. Wiškas pahrmehrigi šmehķē, ir no mašmehķētajeem attihštijušchees. Mehreniba ir wišpahrigi tikai loka isķahrtne, kuru weegli war šadragat, ja pret to leeto šmagu tehrauda eerozi.

IV. **Višdšichinejee lihdšekli pret šmehķešchannu.**

Pateizotees šmehķešchanas raditām breešmam dašchi ahrsti un špežialisti pakakškatotees nahža ašweenu wairak pee šķaidribas, ka špekulatiwi fabrikanti bija nahkušchi uf domam zaur šcho šawus naudas malus peepildit. Nikotina „nabagi“ un pilnigi no nikotina „brihwi“ žigari parahdijās tabakas tirgū un peewilka nešķaitamus šmehķetajus, jo lihdšchim wini bija ļoti baidijušchees šmehķet. Bet drihš ween pirzeji nahža pee tās behdigās pahreezibas, ka tee bija par žigareem tikai pahraķi dahrgi šamaķšajušchi, jo šchee žigari atštahja tikpat ķaitigu eepaidu, ka agrakee weenķahršchee. Žaunais weikaliskais usnehmums tuhlin nošuda, tiklihdš dašchi weeglprahtini bija eekritušchi, tikpat ahtri ka bija zehlees. Ari eeslawetās nikotina nabagās žigaretes nogahja pee malas.

Šahds gudrgalwis bija isdomajis, ka wehl šmalķakā ķahrtā ķahros šmehķetajus wafat aš deguna. Šahdu laiku wišos laikraštju šludinajumos bija lašami šchahdi

peewilzigi wahrdi: „Zuhs smehejeat par dauds!“ Un luhk, ari schis kairinajums atrada wakejas aušis un istuškchoja naudas maku. Preeškch tahda masa lihdsellišča katram bija šihknauda, jo prospektos un neškaitamos pašinojumos bija nodrukatas pateizibas wehtules, ar šchi lihdselkà tik leelu derigumu. Šchi tà šanzamà „šmeheketaju weseleiba“ kam wjadseja noderet par labako lihdselli pee atradinashanas no šmehešchanas, pastahweja no pastillem, kuras bija no seedu ekstrakta isgatawotas. Leetprateji nezehla ne aušu augšchà, lai par šcho leetu pahrlleezinatos un isdarija tikai weenu pahrmeklešchanu, pee kuras ari palika. Tà tad ari bija eespehjams us šchis leetas nopeetnibu palaištees. Prospektà stahweja, ka tikai weena pastille jaisleetojot, ja grībot tikt wakà no šmehešchanas kahres. Ak, kaut palaimetos. Ja ar weenas pašchas paštilles leetoschanu buhtu tik ahtri us preeškchu gahjis, tad ne no weena weeniga šmeheketaja wairs nebuhtu ne pehdas atlizees. Tà lahdu laiku šchis weikals ar pastillem gahja wišai labi us preeškchu, un wehl tagad, warbuht, tàs dāschà apteekā un apteeku pretīchu pahrdotawā buhs dabujamas.

Wes šchi gadijuma par glahbšchanu no nikotina sehrgas ir wišai naiws laikrafsta „Lancet“ artikelis, kūršch runajot par zigaretu kaitigumu dod padomnu, ka zigaretes smehejeot tās pašcham wjagot tikt, jo tad tās buhšchot leetoschanai labakas.

Šchis drušku behrnišchkais, bet godigais

preeklichlums norahda wisai gaischi, ka pret sagisteschanos ar tabaku wehl nefahdi lihdselki naw atrasti.

V. Waj ir wispahrigi kahds lihdselkis?

„Dauds kas ir eespeh-
jams, kad tikai ir laba
patauschanas“.

W. v. Humboldts.

No lihdselchim fazita mehs esam nah-
kuschy pee tas pahreezibas, ka katrs, kas
smehleschanu grib aistahwet, ir leeliski pah-
statijees. Lihdselchim wehl naw pret smeh-
leschanu pilniga zihna ussahkta un weenweht
peerodas klahht jauni isvirtumi zaur winas
eespaideem. Waj tad preeklich tam wehl naw
nefahdu lihdselku?

Kur ir griba, tur ir zetich. — Tur
naw mafs medizinijsk lihdselkis, ko mehs
waretu pateikt lasitajeem, kahds mafs ne-
wainigs lihdselkitis, kahds wingrinoschs elpo-
schanas weids, waj kautkas zits tamlihdfigs.
Muhshu eerotichi zihna pret nikotinu ir daudh
weenlahrschaki: daba un wairaki eespaidi.
Muhshu lihdselki peemihht katra zilweka un
atkarajas ne no ka zita, ka tikai no gribas
spehka.

Pahrsteigts, sabaidijees warbuht, daschs
lasitajs to liks wehra un domas: „Tas buhs

tas weenigais lihdsektis! Ja, tad jau man ir tahds gribas spehls, tad jau es riht pat weegli kluhstu wala no smehekeshanas. Bet tas ir taifni, kas man truhkft!"

Bilweks, kam ir schahda stipra gribas spehja, pats sind, kas winam jadara. Winam newajaga muhsu sistemas, un winam naw wjadfigs gribas spehla ewangeliju sludinat.

Bil beefchi jau es ne-ejnu pasihstamus zigaretu smeheketajus redsejis, kuri ir lihdi pehdejam satreekti no smehekeshanas lahsta, sawas nosmeheketaš zigaretes prom metot un apgalwojot: "Ta ir mana pehdeja!" Nah-kama deena tee smehekē atkal, sawu labo apnemeshanos ne-eewehrodami, zigareti pehz zigaretes tahkal. Preeksh wahjajeem muhsu metode ir ta, ka truhkstošchais wineem tiks pehz eespehjas paineegts.

Ernsts Feuchterslebens jaka jawā faze-rejumā "Par dwehseles dietetiku": Kad griba buhs labi attihstita un prahts peeteekofchi isglichtots, tad wars newajadses to runat un atlahrtot, lo muhsu deenās. — Schis faze-rejums jau isnahjis apmehram preeksh 80 gadeem; bet schis wahrds lihdi pat muhsu deenam ir paturejis sawu nošihmi.

To war gribet mahjitees, un pee tam tas ir wjadfigs, kluht par gribas spehku slaidriba. Gribas spehls naw, pamatigi nemot, nekas jits, ka paschapsinigi sawas

domas pahrwaldit. Nekad newar winam dot pahrak dauds brihwibas; winam wajaga muhs weenmehr noturet wajadfiga lihdsfwarâ par finamam leetam. To mehs waram wiſai labi eefahrtot, lai winas pilnigi ſakriſtu ar muhsu praſibam. Peenemſim, Schmidta lgs, labi paſihtams ſmehtetajs, eet kahdâ jaukâ wakarâ uſ teatri, kur winam kahdas 2 — 3 ſtundas janoluhkojas modernâ dramâ, kur naw ne azumirkli eeſpehjamſ domat par zigaru. Pirms winſch ir atſtahjis teatri, un atdots atpakat teeſchamibai, kapeh3 winſch atkal neatzeras ſawu eemihkoto paraſchu, un nekehrees pee ſawa teizami ſmarſchojoſchâ zigara. Buhtu winſch palizees mahjâs ar domam nekad wairs neſmehtet, tad winſch toniehr buhtu ſawu apnemſchanos laufis un ſmehtejis atkal. Teatri atkal fantaſija bija tik ſtipri darbojuſes, ka ſmehtejchanas griba bija pahrgahjuſe. Ka winſch weentulibâ buhtu labi pahrdomajis to wiſu ſawâ dſihwê, tad winam ari nekad ne-eenahks prahtâ ſmehtet. Ja winam buhtu gadijees mahjâs tâ ſawu fantaſiju nodarbinat tad winſch ari nekad uſ ſmehtejchanu nebuhtu nahjis.

Nahkoſchajâ nodatâ mehs laſitajeem ſa-
ziſim, ka wiſas ſchis peefihmes ir iſwedamas
praktikâ.

Tuwatâ nahkotnê buhs ſtipra ziſna,
ziſna pret ſmehtejchanu, bet kaut jo ne-
eeſpehjamu mehs neuſſahſim; mehs negribam,
lai ſmehtejchanu atliktu no ſchis deenas uſ
rihtdeenu, tapat ari ne uſ daſcham nedekam.

„Lehnam, bet labi,“ ir muhju dewise. Metode, smehķeķhanu išķķauķt, trijās deenās, ir tilpat ween, ķā aķtonās deenās pareiķi angliķi un franziķi iķmahķitees.

Ķamaķam meķķ gribam darit laķitaju uķmanigu, ķā pret tabaķu mums jaķaro tapat, ķā pret til ķtipru eenaidneeku, ķuru meķķ apķihmeķam ar noķauķumu: Ķihna pret eeradumu.

Gribas ķpeķķķ un eeradums ir muhju ķistemas ari ķtuhra aķmeni. Luķķojat tos labi noķtiprinat un netiķums wairs newarēs gawilet. Wiķmaķaķais tas ir wiķpareiķaķais ķeķķ, un to raķdit un ķatram par eķamu padarit ir naķķoķķās nodaķas uķdewums.

VI. Weenigais ķeķķ uķ iķdoķhanos.

Ķehdeķā nodaķa mums raķdis weenigo ķeķu, ķas wed uķ atķwabinaķhanu no ķmeķķeķķhanas. Ari wahķais un wahķaķais war palaiķtees uķ ķawu gribas ķpeķķu un energiju. Dee abi ir ķilweķam pee roķas ari tur, ķur meķi tos negrib atķiht. Ķķis diģģliķ naw ķatrā ķinā labi ķaredķams, ja wiķu ķeķķ beķķa netiķumu un ķaunu eeradumu ķaķrta, ķas tam nedod eeķpeķķu ķauri iķķauķtees, jo tam truhķķt wajaķķiģas palihķķiķas. Ķas naķķ no tam, ķā peķķ attihķķiķas norahķdamais diģģliķ uķnemās briħwu ķeķu, ķeķķdamees peķķ

gaišmas un gribedams laišt stiprās pateesības
šafnes, lai neweens wehššch wehłaki wimū,
ka leelu isaugušchu koku nešpehtu šaschłobit.

Lihri dabışli stipras un leelas dabas ir
špehtu tikai no šewis šmehluščas, lai šawu
darbibu pamatigi lihđš pat galam waditu.
Un daschi ir žaur gribas špehtu tahdus
darbus padarijušchi, ka wiša pašaule ir tikušē
pahrstēigta.

Bet katram ir šewi jašargā, lai šawus
špehtus neiščkeestu un neišleetotu pahrafi
žeeteem mehginajumeem. Šchajā gadījumā
tas buhtu pilnigi beš lahdā mehřka un
wešelības šinā neešpehjami, ka šmehķešchanu
jau riht pat nomešt pee malas. Wišmasafais
mums jadod katram šmehķetajam ešpehja,
ka jau par to treščās nodatas beigās ru-
najām, ar šawu gribas špehtu un energiju
kaut jil rihtotos.

Wišsteidšamafais buhtu tas: ka katrs
rihtotos pehž muhšu šistemas, lai atradinatos
no šmehķešchanas, jo tas ir nepezeščami
wajadšigi, ja wiņšch to firšnigi wehletos un
ja tam ir dšelšs griba: labām apnešchanam
nebušs nekahdu panahkumu, neluhłojotees
uš šistemu, ja nebušs štipra gribas špehta un
wajadšigās apnehmibas. Šakamais wahrds
ari šala: ar labām apnešchanam ir žekšč
uš elli brugets; bet lahdā šinā tad mehš pee
kaut ka waram tikt, ja labām apnešchanam
wairs naw nekahdas nošihmes?

Vabati nelo neesahht ar pusfirdi un wismasat ar domam, tu jau wari pamehginat, ja tas nelihds, tad ari nekaitè. Tahdu zilweku jau wehl netruchs, kuri spehs noktuht pee mehrka.

Ne katrs, kas ar muhsu sistemas palihdjibu kaut ko grib peesawinatees, lai no eedomam pilnigi atiwabinas: es gribu no smehkeschanas atradinatees, man ir uf to firnigaka apnemshanas, un ko es gribu, to es ari waru isdarit. Tiklihds schis slehdseens stingri ir peenemts, mehš waram apgalwot, ka notikumš atkal atfahrtofees.

Katrs pabalsts, ko mehš gribejam ar šawu sistemu dot, ir šabojats. Tapat ari pašchai sistamai wairs naw nekahdas nosihmes. Muhsu preekschraikti wispirms uf to stingrako ir jaispilda. Pirmajā laikā tee ir fewijschi jaewehro. Gete šaka: „Gewehrojat, kas pirmo pogu žauramu šabojā, neteef ar šapogochanu šahrtibā!“

a) Slifema.

Dā tad ir peenemts, ja katrs no smehkeschanas atradinafees, tad wispirms ir wajadšigs, lai wišsch pirmās peežas deenas zeeschi nonemas, jif žigarus waj žigaretes deenā šamehrā isleeto. Pirmā mehnešt, par peem., wišsch smehkè tschetrapadsmit žigaretes, otrā šeschpadsmit, bet treschā wehl reis šeschpadsmit, zeturtā peežpadsmit un peektā atkal

tšhetrpadsmit. Tas isnahk kopà 75, un katru deenu šamehrà 75 : 5 = 15. Rehkšns par šchim deenam nu jaaplukšo, žit kura is-šmekšets.

Ššmekšeto žigaru waj žigaretu škaitš tā nešpehlē nekahdu lomu. Tahlaku ir wairati peemehri un peerahdijumi peedoti, lai katrs dabutu šinat, pee kahdas mehraulkas wiņšy peršonigi war turetees.

Bet lai šmekšetajs pašā šaktumā nenonahktu pee grubteem konfliktēem, wiņam ir labpraht atkautš šawas peezpadsmit žigaretes nahkšohās peezās deenās tahlat šmekšet. Tikai tas wiņam ja-aišrahda, ka wiņšy šawas žigaretes šmekšē noteiktos laikos. Tas isklaušas pašraki netizami pedantiški, bet tomehr wišai weegli ispidami; bet pateešbā tas ir mašs grubtums, pee kura šmekšetajam šawa apneišchanās špehja un energija wišpirms jaišmegina. Un šingri nemot tas ir wišai pareiši, ka šmekšetajam japeeturas pee p a r a d u m a, tikai šinamās štundās deenā šmekšejot; tad wiņšy pee tam šingri peeradis, tad tam buhs, ka wiņšy pats to wehlaki pamaniš, žitūs šistemās preekškrakštus weegli ispidit; es wehl reiš atgahdinu eepreekšhejo nodaku, kur es teižu, ka paraduma špehšs, ka wiņšy lehnam pa noteittu žeku teef wiršits, par štipru gribas špehka beedri pašriwehšhas.

Šaiks, par kuru mehs runajām, teef pehž šmekšetaja domam noliktš, un wiņšy wišlabaki ari šinās šawu šmekšehchanas laiku

isvehletees. Dikai tas ir stingri janoteiz un jaetura; nedrīkst mis aibildinatees: es smehķeju weenu zigaru preekšč pusdeenās starp tšetreem un peezeem, otru starp šescheem un septineem u. t. t., ne! es smehķeju zigaru waj zigareti pulķsten peežos preekšč pusdeenās ehščanas, otru taisni peħž pusdeenās ehščanas un t. t.

Eho nořazijumu labad peewedam sekoščus peemehrus un paškaidrojumus:

- 1 zigaretē . . . no rihta pirms kařijas.
- 2 " . . . no rihta peħž kařijas.
- 3 " . . . starp kařiju un brofastim,
par. peem., ap plķst. 9.
- 4 " . . . peħž brofastim.
- 5 " . . . pirms pusdeenās.
- 6 " . . . peħž pusdeenās.
- 7 " . . . itarp pusdeenu un kařiju,
(apm. ap pulķst. 3).
- 8 " . . . peħž kařijas.
- 9 " . . . itarp kařiju un wakarīnam.
(apm. ap pulķst. 5).
- 10 " . . . ap pulķsten 6.
- 11 " . . . pirms wakarīnam.
- 12 " . . . peħž wakarīnam.
- 13 " . . . ap pulķst. $\frac{1}{2}10$.
- 14 " . . . ap pulķst. 10.
- 15 " . . . pirms gulet eesčanas,
(apm. ap pulķst. $\frac{1}{2}11$).

Tas ir, kā teikts, wiķai no šwara, ka noteikto laiku ščajās peežās deenās eewehro un pee ta peħž nuħķu peemehreem peeturas,

no mehneſcha ſeſtā lihdf deſmitam. Ja to ſtingri iſpildis, tad tas nenahkees gruhti, ikdeenās weenu zigareti meſt pee malas. Domehr wajaġa buht uſmanigam un mehneſcha weenpadſmitā diwās zigaretes pee malas meſt. Droſchajam weenmehr iſdodas; wiņa apnemſchanās kaut ko pee malas meſt ar: bet tiklihdf tas netiks iſpildits, tad ari wiņa ſiſtema neko nelihdfēs.

Smehketajs tā tad leef mehneſcha weenpadſmitajā atkriſt weenai zigaretēi, un taiſni tahdā deenās laiķā, ka tas wiņam wiſweeġlafi. Pehz muhju peemehra mehſ atſiſtam, ka tas wiņam wiſweeġlafi pirms wakarinam. Tā wiņſch rihtojās atkal peežas deenās, tā tad no weenpadſmitā lihdf peežpadſmitam. Tad wiņam tas pats ja-attahrto un jaewehro, ka wiņſch weenpadſmitā un diwpadſmitā pirms wakarinam neſmehķē. Nodatas beigās atradiſim wehl zitus padomus ſchajā ſinā. Katrā ſinā ir taiſni pahrejas deenās uſ to jaſlataſ, ſka eecturetu ſingru nolikto ſahrtibu. Trijās turpmakās deenās ſahre nebuhs wairs tik ſtipra, jo tagad jau buhs eeradums weenu zigaretēi aiſmirſt.

No mehneſcha ſeſchpadſmitā lihdf diwdeſmitam, ſmehķē tikai trihſpadſmit zigaretēs un atmet no rihteem pehz ſaſijas, waj ari pehz ſmehketaja wehleſchanās wehl weenu noſt. Tad nahļ tahlak no mehneſcha 21. lihdf 25. noſt zigaretē pirms broſaſtim un deenā teef ſmehķets tikai diwpadſmit; tad no 26. lihdf 30. ſmehķē atkal weenu maſafi,

u. t. t.; lihds kamehr nonahf uf feischeem gabaleem deenā, lai kahrtiba uf nahfamā mehneſcha 21. buhtu ſchahda:

1. zigaretē no rihta pehz kaſijas.
2. " " pehz brokſtim.
3. " " puſdeenas.
4. " " kaſijas.
5. " " wakarīnam.
6. " " wakarā ap pulktj. $\frac{1}{2}10$.

So maſaf zigaretēs deenā teeſ ſmehketas, jo leelaka ir kahre ſiſtemu lauſt, ja ari uf katrām peežam deenam peeliktū weenu zigareti klat. Tapehz eſ leeku preekſchā ſchis ſeſchas zigaretēs ſeſchas deenas ilgi, no 21. lihds 26. ſch. mehneſi ſmehket. Tad tiks kahrđinaſchana pahrſpehta. Nahkoſchās peežas zigaretēs ari ſmehkē ſeſchas deenas un nahkoſchās tſchetras pat ſeptinas deenas ilgi.

Kad pee tſchetram zigaretēm ir noſkuhts, tad jaewehero, ka ſchis tſchetras zigaretēs tikai pehz ehſchanas jaſmehkē, kad kahre pehz tabakas duhmeem ir wiſſtiprakā. Tad war eeturet ſchahdu eedaliĵumu:

1. zigareti pehz rihta kaſijas.
2. " " puſdeenam.
3. " " pehz puſdeenas kaſijas.
4. " " wakarīnam.

Pee trim zigaretēm, no furām weena pehz rihta kaſijas, weena pehz puſdeenam un weena pehz wakarīnam teeſ ſmehketa, war ſmehket aſtonas deenas ilgi, un pee diwam,

no furàm weenu labaki pehz pusdeenam un
otru pehz wakarinam ðmehket deñmit deenas.
Kad ir nonahkts pee weenas zigaretes, tad
wislabaki ir to ðmehket pehz pusdeenam, jo
pehz galwenàs maltites ir wisleelaka kahre
ðmehket. Schis weenas zigaretes laikmets
ilgît 14 deenas. Kad ðchis 14 deenas ir
apkahrt, tad ðmehke katru mehnescha deenu
til puszigara un pehz tam kwantummu pehz
ðaweem usskateem pamasini. Un ja tu ðcho
sistemmu pehz muhsu aifrahðijumeem buhð
usjhtiigi ispihoiis, tad beigàs tew buhs
weegli ðmehkeschanu pawisam atmeft.

Pee zigaretu ðmehketajeem ir tas patð
jaewehro. Domehr te zekas weens gruhumð.
Zigaretes ir masakas ka zigari, un ja paraðto
daudsummu pamasina par weenu zigareti, tad
pahreja naw til gruhka ka pee zigareem.
Bet wispirms mums ja-aprehlinas ar ap-
stahkkeem, lai zigaru zeenitajs buhtu tas
pats kas zigaretu zeenitajs; un otrkahrt,
zigaru ðmehketajam ari ir eespehjamð at-
weeglinajumu isgahdat, kad winam katreif
nonem pa puszigaram. Es jau agraf mi-
neju, ka lihðð puðei aifðmehketa zigara
leetoschana ir kaitiga; bet tas kriht mað
ðwarà, kad pehz muhsu metodes tilai katras
diwas nedekas un tad ari tilai diwas deenas
nahð preekðchà. Uri war, ja rangas us
wefelibu, apbedðinato galu nogreeft.

Mehð muhsu sistemàs paðkaidrojumam
te peewediðim schemu. Ja ðmehketajs katru

deenu isfmeškè 8 zigarus, tad eewehrošim
šefošcho šahrtibu:

1. zigaru pehž šafijas.
2. " " brofastim.
3. " " pusdeenam.
4. " " pehž pusdeenas šafijas.
5. " ap pulkst. 6.
6. " pehž wafarinam.
7. " ap pulkst. 9 wafarā.
8. " pirms gulet eefšanasā.

Šmešketajš pee tam peeturās 5 deenas
ilgi. Maškošchās 5 deenas wiņšch šmeškè $7\frac{1}{2}$,
tad tiš 7, tad tiš $6\frac{1}{2}$ u. t. t., iš pehž katrām
peežam deenam. Tā wiņšch išturas tiš ilgi
lihdš nonahš pee 3 zigareem. Tad wiņšch
šmeškè 1 pehž šafijas, 1 pehž pusdeenam,
un 1 pehž wafarinam. Un tā 6 deenas
ilgi. Tad wiņšch šmeškè $2\frac{1}{2}$ lihdš $1\frac{1}{2}$
šeptinas deenas, $1\frac{1}{2}$ zigaru 9 deenas ilgi un
tad kēras pee zigaretēm, kamehr pilnigi at-
radinas no šmeškēšanas.

Zigaru šmešketajšam es waretu dot wehl
zitu padomu, puszigarus weennmehr pehž
rihta šafijas šmeškēt, tapehž ša tad nikotinam
naw ešpehšjams tiš štipri darbotees. Ša
winam ir šahre wehl pehž šahda puszigara,
tad lai wiņšch rihšojas uš norahdijumu
pamateem (šl. šchis nodakās ašrahdijumā par
zigaru šmešketajšem) un šmeškè.

Bihpes šmešketajšem naw grūhti no
šawām tabakās eerašcham wakā tišt.

b) Sewisiki norahidjumi.

Mehreniba ir katram smehketajam ee-
teizama, stingri ween muhsu sistemu eeweh-
rojoj. Tad ween winsch redses, zil winsch
schinis nedaudj deenas ir smehkejis un kuras
deenas laikos. Tahda fahrtâ winsch warës
pahreddset wisu no pirmam lihds pat pehdejâm
deenam. Weenu tahdu peewedumu mehs
sche ussimefim:

6. dezembri 7 zigari.
1. zigars no rihta pirms kafijas.
2. " " " peh3 kafijas.
3. " " " " brokastim.
4. " peh3 pusdeenam.
5. " " kafijas.
6. " " wafarinam.
7. " wafarâ pulkst. $\frac{1}{2}$ 10 wafarâ.

Pa labi esoschâ rubrikâ peewest pee
katra zigara weenu sifimiti, lai weenmehr
bihtu pilnigs pahrskats. Tas atkal isskatas
pedantiiski un majiski, bet pateesiba tahda
fahrtâ smehketajs war taisit par sewi leelu
kontroli sun tam nenahkas tif wetgli no si-
stemas nowehrstees.

Pee smehketajeem, kuri smehtdeenas
smehke stipraki, nekâ nedekas deenas weikalos
waj birojos, kur tee newar smehket, tad bes
tam ir nepeezeeschami wajadsiqs sivehtbeent
wairaf un zitâs stundâs nesmehtet. Tapat
ari naw eeteizams peh3 darba stundam smehket.
Katrreis wajaga pee smehkeschanas laikus

eewehrot, domat uf labu gribu un pazeetibu. Wajaga jawas domas konzentret zeeti pee fant ka zita, warbuht pee energifka darba waj laßt faistofchu grahuatu un t. t. Dascham majina smehleschanas kahri ari tas, kad winfch leeto bonbonkas, fchokoladi, lafrizu waj piparu mehtru plahzenifchus un tam lihds. Warbuht deretu, ka katru brihdi lihdsigas leetas buhtu klaht, peem. ir fchokolade, kura mutè ftrahda preti nikotinam. Glufchi nepareiji ir leetot pret ftipru smehleschanu alkoholifkus waj narlotifkus uu wispahrigi reibinoschus dfehreenus. Tas ir tifpat ka welnu zaur belzebulu ifdjiht. Beidsot newajaga usnahkt nekahdai kahrei pehz alkoholifkeem lihdsfkeem. Skurbulis un moralifka energija ir leetas, kuras weena ar oturu kopà nefadeen.

Beidsot, newajaga nekad zigarus waj zigaretes klaht turet, tad kahrдинашчанà nekad nekritis.

Tad wehl kahdus ihjus un wajadfigus paßkaidrojumas par muhsu fiftemu, lai katrs waretu kluht pee mehrka. Bef perfonigas pahrfleezibas es jinu, ka fchi metode daudf palihdses. Gan dascham labam, kurfch pehz fchis fiftemas buhs rihfojees jau wairakas deenas un nedetas, usnahkt wahjums; winfch warbuht few fazis, ka par preekfchà esofcham deenam nolemtos zigarus, glufchi labi waretu jitu pakat zitam ifsmehket un tad iftift bef tabakas. Zits, kas ari jau wairakas metodès, wairakas deenas ifturejäs, ta teef no jawa

netifuma gumbits, ka few fala: tu tatschu wari peerahdit, ka few deefgan stiprs gribas fpehks, lai isturetu wifas sistemas, ta tad issmehtè tagad meerigi tapat ka agraki, un pehz nedekaz atkal usfahz stingri sawu dfeebinafchanos. Zeem abeem es teilschu: kas tahdam domam nododas, tam naw itnefahdas gribas un paschapinas. Suhfu peenahfums ir mahzitees; pirmais ir drofschi wairaf smehkejis, nekà winam bija preefschà rakstis, otrà deenà darijis to paschu, treschà deenà faudejis duhschu un atkritis pee wezà netifuma atpakat. Otrs — warbuht! — pehz weenas nedekas sawu mehginajumu atkal atfahrtoš, un schoreif gluschi drofschi ar wehl fliftakeem panahfumeem; wehlaki winich galigi noschelos un metis flinti kruhmos. Es esnu to weenmehr teizis un to newar ween deefgan atfahrtoš, ka tikai weenreifeja un notelka muhsu sistemas zaurwefehana drofschi garantè par labeem panahfumeem.

Warbuht ka ir labi, kad wehl uf kaut ko wehrfchu usmanibu. Newajaga kautees no fjitam personam aisrautees; wispahrigi naw nemaf wajadsigs, kad kahds par apnemfchanos kaut ko fin, tas tikai israhda daschadas uirgas. Bilweks, kas firsnigi ko grib, ir noslehpumains un glabà sawus plahnus pee fewis. Labaf zaur nopelneem spihdet, nekà zaur wahrdeem un plahfichanos.

Naw ari eeteizami no drauga waj fabeedribà peenemt zigareti. War gluschi labi atwainotees, nemaf neapwainojot, ka newar

šmeķlet, par peemehru, tā šķimbriņšcham
negribas waj ari tā žitabi, kas nemas nebuhtu
uſtrihtošchi.

Bet waj tad nu labi draugi un uſtizami
laimini pat ſinat dabujušchi par tahdu ap-
nemšchanoš, tā šmeķlešchana ir pee malas
meſta, par to ſoboſees? Un ja tas ari tā
buhtu, tad newajaga par to nemas duſmotees
un neliktees ne ſinis. Wiſlabaki katram
šmeķhejam war atbildet ar ſekojošcho Rūderta
dſejaš pantu:

„Ja tewi lišchku mehles dſeļ,
Tu ſikāi nopeetnibu teiz:
Ne wiſur kauni augti ſeļ,
Sin, lapſenes ar gaitu beidſ!“

VII. Beigu wahrds.

Beigās laſitajam wehļ kas jaſaka.
Tā tā nu nikotins jau ilgaku laiku ir lo-
ſchnajis pa žilweka plaušcham, tad nu gan
wajadſeja ſawas plaušchas ſaudſet, kuras zaur
nikotinu ſtipri ir ſabojatas, mehreni eebaudoſ
meſchu un juhras gaiſu, weſelibu pamafam
uſlabojot.

Sobi, kuri zaur ilgu pihpēſchānu dſel-
teni palikuſchi, atkal ſawu dabijko krahſu
atdabū, kad winus tihra ar weentahrſchu
jobu pulweri, kas dabujams apteekās un
apteeku pretſchu pahrdotawās.

Zaifs atjehgtees.

Par spirtus dsehreeneem un tabakas kai-
tigumu.

Pehz bijuscha kinnijas profesora
A. B. P a n i n a, tulkojis Nisipurwneeks.

Kad kahda sehrga parahdas pilsehta
waj isplatas semē, wisi baidas par šaweem
tuwakeem. Kas tikai neteef darits, lai is-
fargatos no šlimibas. Bet ir sehrgas, kuras
wehl leelaka mehra gahsch postā.

Schis sehrgas ir schuhpiba un smeh-
schana, leelakais šaunums, kas nospeesch
šaudis; leelakais šaunums, pirmkahrt, tapehž,
ka winsch walda wisās semēs; otrkahrt, tapehž,
ka to nekahdi naw eespehjamis nowehrst un,
treschkahrt, tapehž, ka wina postojchās šelas
pahreet no paaudses us paaudsi, kamehr
mehris un kolera, ka tee ari kahdu laiku ir
plošijuschees, rimst. Tā tad imahl, ka schim
sehrgam besruhpiigi un jautri atdodas pašchi
zilweli, seedodami tam šawu laimi un dših-
wibu. Šo nedara, peemehram, nabaga
amatneeki, kuru algas knapi peeteef gimenes
ustureschanai, lai tik nepaliftu pakat šaweem
usdšihwotajeem beedreem.

I. Rà spirtus dsehreeni zehluschees.

Weela, kura rada dsehreenam klaht spirtu, ir bes krahjas, isgarojoschs un ruhgts dsehreens, to finatnè sauž par alkoholu. Alkohols izjetas zaur wihnogu, ahboku, bumbeeru waj zitu augku ūlas ruhgschanu, bet ari no graudu ekstrakta ruhgschanas, kad ūhim ekstraktam peeleeŕ raugu. Tahdos ruhgstoschs ūhidrumos alkohola naw wairaf kà 15 procentu, un tapehž ta kaitigais eespaids masinas zaur daschadàm weelani, kas eetweras ūcho dsehreenu fastahwà.

Wihnogu wihsn bija pasihstams jau Noaja laikos. — Sidrs (ahboku kwas), alus un ziti dsehreeni bija ari jau wežos laikos pasihstami. Bet tikai ap weenpadsmiito gadu ūnteni laudis eemahžjās eeguht tihru alkoholu. Pirmais jilweks, kurfch eeguwa tihru alkoholu, nesinaja jil ar to atnesis pasaulei posta. Arabeeschi pirmee eemahžjās eeguht alkoholu. No jahkuma alkohols tika ūkaitits par gifti un neweenam nenahža prahtà to dsert; bet wehlati ahrsti jahka to leetot kà jahles.

Tikai sešchpadsmiitā gadu ūntent uš alkoholu jahka luhkotees [netif ween kà uš jahlem, bet to jahka leetot kà parasitos dsehreenus.

17. gadu ūnteni degwihnu nepahrdewa weenigi apteekeefi: to publiūki jahka pahrdot

uj eelam un leetot tã bagatneeka lepnažã namã, kã nabadžina buhdinã.

Beidsot špirtus dšehreenu leetoschana peenehma tahdus eespaidus, ka kaudis gaischi pamanija winu postoscho eespaidu: ta 1764 gada israhdižã, ka Peterburgã ilgadus miršt 635 zilweki.

Sweedrija teešbu pahrdot špirtus dšehreenuš apstiprina karalis Gustaws III.

Anglija stipru dšehreenu leetoschana nahk modẽ no ta laika, ka tur tika isdots ulasš par wižna dedžinašchanas weizinašchamu, un no 1774 gada wižãš galwas pilšehtãš pahrdotawãš šahka tirgotees ar degwižnu. Ahriši šahka nowehtot, ka daudži kaudis mira no pahrmehrigãš reibinošchu dšehreenu leetoschana un waldiba šahka nopeetni domat, kã nowehtst ižo kaunumu.

Tahdã kahrtã, mehš redšam, ka waldibaš, kuras no šahkuma weizinažã špirtus dšehreenu isgatawošchana, bija drihš špeestãš teem štrahdat preti. Bet, wižãm tam par špihti, dšerschana isplahtijãš wišpahš semes lodei.

Šit daudži tiš nemiršt žaur špirtus dšehreenu leetoschana. Uš behru gažjeenu raugotees, mehš beeschi runajãm: „Tur atkal kahdš miris žaur šchušpibu“, bet tuhliã pehž tam pašchi šlapinãm šew luhpãš ar nahwigo dšehreenu.

II. Reibinošchu dšehreenu eespaids uf žilweka meefu un garu.

„Wefelās meefās mahjo wefels gars“, tā šaka paruna un šchim šakamam wahrdam ari ir daudš taišnibas.

Upluhkojat tikai alkoholiķi, žil šchauņmigs winšch iškatas ar šawu no dšeršchanas uštuhkušcho un isburbejušcho šaju, trihžoščam rokam un šahjam un tad šakat waj ir labi leetot reibinoščus dšehreenuš. Bet šahdas iškatas alkoholiķa šmadšenes, wina kungis un plauščas, to ir šchauņmas eedomatees.

Tad nemšim dšehraja garigo pašauli. Winšch parasti ir neattapiģš, aišmahršchigš un muškigš, lai gan pats šewi eedomajās par deefin šahdu gudrineefu. Weešchi ween alkoholiķi teef ahrprahtigi, bet šahdeem laulibā eedodotees behrni pa leelakai datai peedšimst ša muķi un idioti.

Un tad lai wehl leekam wehrā to, šahdu poštu reibinošču dšehreenu leetoščhana atnes materialā šinā.

Žil šewu un behrnu nešehšč mahjā beš kumoša maifes, šamehr wimu wiħri ar šaweem draugeem pa krogeem dšer un gawilē. Lai nemam šahdšibu un šleplawibu štatistikū un tuhlin redšefim, ša leelakā datā šcho nošeeģumu teef padarita tikai dšehrumā.

Geķams šchis leelais šaunums, reibinošču dšehreenu leetoščhana nebušš no-wehršta, šabeedriba aišween wairāš kunošees draudoščam bešdibenam.

Bet kahdâ kahrtâ gan ſcho poſtu no-
wehrt? Waj warbuht ſahribas un atturibas
beedribas dibinot? Ne, nebuht ne! Tur
wajadſigs pawifam kas jits. Un kas, to
jums tuhlin ſajifchu — tee ir ſabeedriſkee
apſtahki, kuri nowed zilweku pee ſchi poſtoſchâ
beſdibena, lai winu eegahſtu tur eekchâ.
Bihdi ar to un wiſpahrigi wiſu ſozialo
apſtahku uſlaboſchanu zilweze nahks uſ
preekſchu, tiks wakâ no pahrmehrigas rei-
binoſchu dſehreenu leetoſchanas, bet newis
zaur kahdeem tur ſahribneeku un atturibneeku
ſpredikeem un broſchurinam, ar kurâm tif par
welti peekſkaida paſauli.

Poſtoſchais degwihna dſerſchanas ee-
radums ſewiſchki iſplatijees un aiſweenu
wairaf iſplatas pee mums ſkreewijâ. Walfs
dome tagad ſtrahdâ ar wiſeem iſpehkeem preti
degwihna leetoſchanai, bet waj winai ſchajâ
leetâ buhs kahdi panahkumi Deews to ſina,
bet wehlaus gan buhtu, ka winai tas iſdotos,
jo tas atneſtu wiſai ſabeedribai leelu ſwehtibu.

III. Tabaka un winas ſmehekſchanas kaitigums.

Otrs kaitigs apreibinaſchanas lihdfellis
ir tabaka. Lai nu gan tabakas gifts —
nikotins nedara uſ zilweka meeku un garu
tif taunu eeſpaidu, ka alkohols, tomehr kaitê
ari. Lai nemam tikai ſmehketaju. Winſch
ſaudê ehtgribu, mokas ar galwas ſahpem,

Iai gan pateesibā domā, ka pee tam wainigs
kas žits.

Tabakas smehķeķchanu Kreewijā eeweda
Peteris Veclais Kreewijā lihds ar wīfu žitu
Wakar Eiropas kulturu, kā kahdu mōdes
leetu.

Bet ūchi mode tagad atnes tif daudj
posta, ka žilweķs nemas to newar eedomatees.
Bai tikai eedomajas, žif miljoneem rubķu
par tabaku neteeķ nomeķts semē par tabaku,
žif par papiroķu tķhaulitem, piķpem un
žiteem smehķeķchanas peederumeem. Wati
želķees ūtahwus ūcho leetu labi pahrdomajot.

Bet tas jau weķl naw wīķs. Kaķdā
un žif leelikā meķrā žilweķi ūabōjā ūawu
weķelibu. Un kad kaķdam tur želtos kaķds
labums. Labums tur neķetas neweenam,
bet tikai poķķs un ūaudeķumi.

Bret ūchuķpibu karo, nodibina atturibas
un ūaķtibas beedribas un t. t. Waķ newaretu
tapat ūtraķdat ūmehķeķchanai? Waretu gan,
bet ūabeedriba uķķlata ūmehķeķchanu par tif
masu un neeķigu ūaunumu, ka tai nepeegreesķ
neķahdu weķribu, atmet ar roķu. Bet ūtaķ-
ķimees pleķu pee pleķa un redķeķat, ka ari
ūcho ūaunumu ir eeķpeķjams noweķrķt.

Sapnis pee juhras.

Ed. Sinuta.

Biju beidšis darbu. Isgahjis brihvā gaisā prahtojū kurr eet. Uf mahju eet negribas. Tur weenmukigi un tur tas pats nospeestais gaisš, kas kantori. Bet man vajaga atpuhtas, atpuhtas, brihvā gaisā! pilsehta ar šavu šmago gaisu ir tiš nošpeedošča, tiš nepanešama. Un wišam ščam gauri wehl maišas leelā zilweku drušma ar šavam pahrzilweku maneerem, kas uf nogurdinateem nerweem ir kà dšelona duhreens.

Šahju uf parku un domaju, ka tur atradišču atpuhtu, meeru.

Biju maldiješ. Parša pildita ar zilwekem; ar teem paščhem zilwekem, kas apdijhwo ščo pilsehtu un kuri te ir šanahkufšči, lai špihdetu zitu preekščā ar šavu išeščanu, istureščanos, ar šaweem glaimeem, kuri šen ir nowejojufšči, šapelejušči, bet preekšč ščhem franteem wehl arween jauni.

No zilweku nemirštoščās kufteščanās wižaur jono putekku mahloni, bet zilweki ir jautri: šmejas, joko. Leekas, kad wini nekad naw nogurušči no darba jeb nekad naw štrahdajušči.

Es biju noguris. Mewareju panest
šcho mudschekli un dewos no galwendš
gatwes šahaus. Gegreesos par šahnzelinu,
kur leelaki koki, un tur zereju us šahda šola
atraft meerigu weetü.

Atkal biju maldijees. Te weenatnē
šehdeja pahrišchi. Wini bij jautri. Tas
maneem nogurdinateem nerweem bij atkal
pretigi. Pahrišchi bij eenehmuschchi wišus
šolinus un es šlaidri redseju, ka ari te man
nav lemts meklet atpuhtu un meeru. Tā.
išštaigajis wairakas gatwes, dewos tahtak,
tahtak.

Žekšch gahja us juhrmalu. Pa zetu us
tureeni brauza ormani, welošpedišti, ari ar
automobileem. Es nelikos winus ne redset.
Gahja ari šaudis, šchurp un turp. Ari teem
nepegreesju nekahdu wehribu. Šahds ša
nemeers waldija manā firdi. Šahdas ša
ilgas. Wiša apfahrtne, likās, ka ir par
daudži ahštiga.

Nonahzu juhrmalā. Žuhra šahda špulga,
špulga. Wina tikai tā masleet šaigo. Atgados
pa leelakam wilnišcham un tas nošchtak-
štedams atšitas pret klints afmineem.

Es nošehšchos taišni us tās klints, pee
šuras tiko atšitas wilnis. Štats bija šlaisis.
Par brihtiau pee klintim peešitas weens, otris
wilnis. Es šlatijos, gaidiju šatru jaunu
wilni nahkam un noklaušijos, nošlatijos, ša
wini pret klintim šaudeja šormu un ša ša-

weenojàs atkal ar juhra's pla'scho lihmeni.
Nahza atkal jauni. Tee wi'si tahdà pa'schà
fahrtà pafuda kà pirmee. Es winos no-
fkatijos ar leelako patiku.

Lais palika aifween wehla's. Sahla
tumft. Wir's juhra's pee apwahrschna pa-
rahdijs gaischa ftrihpa. Tas bij mehnefs.
win'sch tiko kà fahpa aug'schà. Likàs, kà
win'sch ispeld no juhra's lihmena.

Wafars arween fatumfa. Bet mehnefs
fahpa augftak un augftak.

Zuhra peenehma jitu fkatu: winas
lihmenis wi'seja fudraba wi'smà un leere
tagad iffkatijàs toti krah'schma.

Daba mani apbuhra. Es nedfirdeju
wairs neko, kas ap manim noteef: nedfirdeju
jilweku faufos fmeeklus. Nejutu darba
gruhtumu. Tiku faiftis pee dabas ware-
nibas. Apbrihnoju winas milfigo noteiktibu.
Jif leeliska ir daba, jif waroniga. Es no-
grimu kà fapnu walfti — — — — —

Te es atrados uf mehne'scha un fahpaju
pa wina kinschainam aifam: wi'zaur flus.
Biju atradis meerigu weetinu fahda augftaka
falna galà. No tureenes bij leeliska ifredje:
es redseju pufi no mehne'scha. Bet jif jauki
tur! Djihwe tahda fantafiska. Mani glau-
dija weeglis, weeglis wehjinsch, kaut ko man
fchukfteja au'fis, bet es nefapratu.

Tahku, tahku lejà redseju nahras. Tur
bij fkaista parka. Uhdens ftruhklas traugàs
augfti gaisà fтары seedofcheem kokeem. Kofi

bij leeli, bet uhdens struhlas pahršneedša
winu galotnes. Gaišā uhdens isbalijās un
lija semē, wifedams tuhlfstošchās krahfās.
Zil skaiſti tur, es nodomaju.

Nahras rotatājās ap krahfčnu dihku
malam. Tee wisaplahrt bij apaugušchi ar
seedošcham pukem. Wijigo ſtahdu ſari kahrās
uhdeni un likās, ka kad ſchee dihki ir bilde,
kuru mahkšlineeks ir tehripis til daudfās
krahfās, no kuras newar ne azis nolaiſt.

Atſkaneja jaukas dſeejnu ſlanās. Klau-
ſijos. Dſeedatajās bij tās paſchas nahras.
Starp winam parahdijās ſkaiſtā Mihleſtibas
deewe. Nahras to ſanehma ar wisjaukalam
dſeeſmam, ar wisleelako mihleſtibu. Es
redſeju Mihleſtibu! Wina bij karaleene ſtarp
nahram.

Nahras pulzejās ap Mihleſtibu neſkai-
tamos baros un nolika winas preekchā
ſkaiſtas puku wihtnes. No leelā daudjuma
puku wihtnu izzehlās weſela telts. Mihleſtiba
atradās ſchās telts widū uſ paaugſtinajuma,
kurſch wiſeja wiſās dimantkrahfās.

Mihleſtiba bij tā nemeera pilna. Wina
gan klauſijās debeſchīgās dſeeſmās, bet winas
ſkatā bij laſams neapmeerinajums.

Te uſ reiſi wina augſti gaišā nowih-
zinaja palmas ſaru un roku iſſteepuſe rahdija
kaut kur tahli tahli.

Nahras ſakuftejas. Winas pawehrſās
uſ tureeni, kurp rahdija Mihleſtiba.

Statijos ari es. Bet to es redseju?
Es redseju semi. Semi es tagad redseju.
Redseju skatus, kas šatreeja manu zilweka
širdi. Es šaklu šaukt, kleegt, bet neweens
manis nedirdeja.

Wirs semes zilweku starpā bij nahkuse
Wiltiba. Wina gahja pee katra. Katru
kampa šawos wiltus šahweenos. Bet zil-
weki wiau nejuta. Wini paklaufija tās
mehmai balsei un wihla zits zitu lihds ne-
šamanai, lihds nahwei.

Es redseju wejelu muhschu. Redseju
tād weenigi Wiltiba ir semes jauzeja, kura
eedwešč katra zilwekā pret otru šawadu
welniščku kaišlibu un ar Wiltibu to apect.
Redseju tos pašchus pahriščus parkā sehščam,
bet ari pee teem bij Wiltiba. Wina te
darbojas ar tahdu kaišligu, nešawaldamu
welniščku wiltu. Man palika bailes.

Wijs kaunums, wijas negehlības tika
daritas Mihlestibas wahrda. Sem Mih-
lestibas maslas flehpās wistumščakee pa-
šaules reebelki; winas wahrda tee darija
wišu. Tikai tad, kad kaunums bij isdarits,
atwehrās zilwekem azis, bet tad jau bij par
wehlu. Wiltiba ar šaweem agenteem bij jau
pašpehjuse šawu padarit . . .

Newilščus eškatijos pašchā pilščhtā:
tur Wiltiba darbojās wisleelakā mehrā! . . .

Es jutu, ka mati man šazehlās.
Mani šanehma tā drudžis. Es škatijos uš

tureeni, kur nahras un Mišlestiba bij, bet
wiku wairs nebija. Mani pahrnehma neis-
šakamas bailes un es šahku kleeht, kleeht . . .

Atmodos! . . . Bij šazehlees wehššch
un juhra leeliški wikuoja. Man bij auksti.
Ari wehšš jau bij un neweena wairs ne-
redseju gar juhrmaluštaiqajam. Aistustinatš
no redsetā šapna, šotoju atkal pilšehtā, tai
pilšehtā, kuru nupat tif breešmigu redseju.
Bet tas tatšchu bij tilai šapnis! Waj tad
„dšihwē“ tahdas neleetibas war buht? — —

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0310022649

